

Sandefjord-Øst Rotaryklubb
Møtereferrat mandag 18. juni 2018

Søren Fagerli holdt et rørende 3-minutt om et møte med en mann rundt 80 år. Mannen kom fra enkle arbeider kår og fikk tross et par forsøk ingen formell utdanning. Men ble skipselektriker. Søren spurte om han hadde hatt et godt liv. Svaret var: «Jeg har hatt arbeid».

Professor Arild Andersen, Tromsø og Oslo universiteter, holdt et spennende og krevende foredrag om jordens oppbygning med hovedvekt på jordskorpen. Denne er en del av den faste jordskorpen og kalles litosfæren og er mange km tykk. Jorden ble dannet for 4,6 milliarder år siden. Andersen har i sin forskning spesielt interessert seg for fjellkjeden som går over Grønland og ender på Svalbard og fjellkjeden i østlige Afrika. Avstanden mellom Grønland og Norge øker med 2-3 cm pr. år.

Norge og Europa og Russland ligger på den Eurasian platen. Det finnes i alt 13 plater som er i konstant bevegelse. Den kaledonske fjellkjeden går fra Oslofjorden opp nordover på svensk side av grensen opp til Finnmark.

Vulkaner oppstår når jordplater blir presset ned og det oppstår trykk. Jordskjelv kan oppstå. Andersen viste til at Mellom-Amerika, rundt Middelhavet og Ildringen i Stillehavet har hyppige jordskjelv. Her opp mot 9 på Richters skala. På våre kanter bare små skjelv opp mot 3 Richter. I dag brukes Mercalliskalen i stedet for Richter. Skjelv som skal merkes må være på over 3 Richter. Store skjelv på opp mot 9 Richter fører til store tap av menneskeliv i tett befolkede strøk pga dårlig huskonstruksjoner. Sumani er skjelv under hav (oseanplate) hvor jordplater møtes og det dannes store bølger som kan føre til store ødeleggelser. I 2004 i India havet døde over 300.000. De laveste vulkaner er av eldre dato og nye stiger opp. Når jordplater beveger seg sakte og kolliderer går en plate under den andre. Den Arabiske platen presset opp den store fjellkjeden Himalaya. Men høyden begrenses av fjellenes vekt. Topper kan oppstå hvis det er en vulkan på toppen. Landskapet kan heve seg og elver kan danne dype daler.